

АГРОБІОЛАБОРАТОРІЯ УНІВЕРСИТЕТУ ЯК БАЗА ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ОСНОВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

*Конончук О.Б.,
доцент кафедри ботаніки та зоології*

Навчальна практика із сільськогосподарських навчальних дисциплін, яку проходять студенти хіміко-біологічного факультету спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), передбачає поглиблення знань із ґрунтознавства, землеробства, агрохімії, рослинництва, овочівництва, плодівництва, фітопатології, гербології тощо. Цей вид занять ставить перед студентами такі завдання, як закріплення теоретичного матеріалу, оволодіння вміннями та навичками вирощування найважливіших сільськогосподарських культур, засвоєння методики та практичних вмінь проведення польових досліджень із визначення впливу добрив, видів бур'янів і хвороб тощо, набуття навиків із відбору й аналізу взірців та опису морфологічних ознак ґрунту, ознайомлення з основними культурами України, закріплення знань із організації пришкільної навчально-дослідної ділянки та робіт у ній тощо [1].

Допомогти реалізувати зазначені завдання, як місце проведення, покликана агробіологічна лабораторія Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, яка розташована на території університету і має площу 2,14 га.

Ґрунт лабораторії – чорнозем типовий важкосуглинковий, якому властива близька до нейтральної реакція, підвищена сума увібраних основ, низька кількість легкогідролізованого Нітрогену, середня забезпеченість гумусом і рухомим Фосфором та дуже високий рівень обмінного Калію. На огороженій території закладений основний ґрунтовий розріз для вивчення морфологічних ознак ґрунту.

Агробіологічна лабораторія включає всі необхідні відділи навчально-дослідної земельної ділянки: польові й овочеві сівозміни, плодовий розсадник і сад, ділянки квітково-декоративних і лікарських культур, дендрарій, ділянки багаторічних сільськогосподарських рослин, колекційні ділянки польових і овочевих культур тощо, а також теплицю.

Наприклад, у польовій 8-пільній сівозміні та колекційній ділянці вирощується 123 види, підвиди, різновиди і сорти зернових, зернобобових, коренеплідних, бульбоплідних, прядивних, олійних і ефіроолійних та кормових культур. В овочевій сівозміні і колекційній ділянці та теплиці культивується 40 видів овочевих рослин [4]. Плодові і ягідні культури, що зростають у плодовому садку площею 0,8 га, 8-пільному розсаднику та на 2 ділянках вегетативного розмноження нараховують 34 назви [2]. Зазначене різноманіття рослин агробіологічної лабораторії охоплює майже весь видовий склад основних

сільськогосподарських культур України, що дозволяє студентам на живих об'єктах успішно вивчати їх морфологію, особливості біології та технології вирощування.

Дослідженнями встановлено, що на території агробіологічної лабораторії зростає 77 видів бур'янів, які належать до 27 ботанічних родин. Зазначені види представляють 12 біологічних груп бур'янистої рослинності із 17 відомих у сільському господарстві України. За час вивчення флори лабораторії не виявлено озимих бур'янів та представників паразитних і напівпаразитних форм, що зумовлено особливостями агротехнічного догляду полів і саду та місцевими ґрунтово-кліматичними умовами [3]. Зазначений видовий склад бур'янистої рослинності є важливою базою польових гербологічних досліджень.

На території агробіолабораторії висаджено енергетичні рослини – поле площею 5 ар. міскантусу гігантського та демонстраційні ділянки павлової, верби, тополі, сільфію пронизанолистого, сіди багаторічної, які дозволяють ознайомити студентів із рослинницьким напрямком відновлювальної енергетики.

Таким чином, структура і наповнення агробіологічної лабораторії Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка є достатнім для реалізації основних завдань навчальної практики із сільськогосподарських навчальних дисциплін, які вивчаються студентами хіміко-біологічного факультету біологічного профілю та може слугувати базою для проведення занять із студентами інших спеціальностей, наприклад, 202 Захист і карантин рослин.

Список використаних джерел

1. Конончук О. Б. Навчальна практика з основ сільського господарства: навч. посіб. 3-є вид., виправ., допов. Тернопіль : ФОП Осадца Ю. В., 2020. 136 с.
2. Конончук О. Б. Плодові та ягідні культури агробіолабораторії Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Тернопіль : Вектор, 2018. 48 с.
3. Конончук О. Б., Яворівський Р. Л. Бур'яни агробіолабораторії Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Тернопіль : Вектор, 2016. 92 с.
4. Конончук О. Б., Яворівський Р. Л. Каталог сільськогосподарських і бур'янистих рослин агробіолабораторії ТНПУ імені Володимира Гнатюка. 2-є вид., доп. *Центр дистанційного навчання Тернопільського національного педагогічного університету*. URL: <http://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=1487> (дата звернення: 20.06.2021).